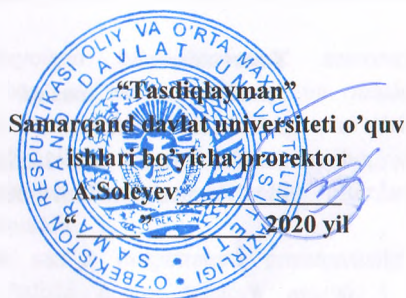

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

**5A111101- Musiqa ta'limi va san'at - magistratura mutaxassisligiga
kiruvchilar uchun maxsus (ixtisoslik) fanlaridan**

DASTUR

Annotasiya

Dastur 5A111101-musiqa ta'limi va san'at mutaxassisligiga kiruvchilar uchun 5111100-musiqa ta'limi yo'nalishining 20__-20__ o'quv yilida tasdiqlangan o'quv rejasidagi asosiy fanlar asosida tuzilgan.

Tuzuvchilar:

SamDU - musiqa ta'limi kafedrası mudiri
p.f.f.d.Sh.Mustafayev

SamDU- musiqa ta'limi kafedrası dosenti, p.f.n I.Qudratov

SamDU musiqa ta'limi kafedrası professorı A.Ergashev

Taqrizchi:

Samarqand Ixtisoslashgan musiqa maktabı direktorı
X.Xamdımov

SamDU musiqa ta'limi kafedrası dosenti R.Xıvroqulov

Dastur San'atshunoslik fakultetining 20__yıl__
dagi №__ sonli Kengashi yig'ilishida muxokama
qilingan va tasdiqlashga tavsiya etilgano'quv-uslubiy.

KIRISH

5111100 – Musiqa ta’limi bakalavriat ta’lim yo’nalishi - maktabgacha ta’lim tashkilotlari, umumiy o’rta ta’lim maktablari, o’rta maxsus, kasb-hunar ta’limi muassasalari, maktabdan tashqari hamda bolalar musiqa va san’at maktablari ta’lim tizimida faoliyat ko’rsatuvchi bo’lajak musiqa madaniyati o’qituvchisi amaliy faoliyatiga tayyorlaydi unda bo’lgusi musiqa madaniyati o’qituvchilari egallashi zarur bo’lgan bilim, malaka va ko’nikmalar minimumi belgilab berilgan.

Ta’lim sohasida olib borilayotgan tub islohotlar, zamonaviy o’qituvchiga qo’yilayotgan talablar, boy ma’naviy, madaniy va musiqiy merosimizga yangicha yondashuvlarni o’rganish, ularni ahamiyatini tahlil qilishda, asl manbalar bilan ishlash ko’nikmasini shakllantirishan bo’yicha hamda ilg’or pedagogic texnologiyalardan foydalangan holda bilimlarini oshirish va ko’nikma hosil qilishdan iboratdir.

5A111101– Musiqa ta’limi va san’at magistratura mutaxassisligiga kiruvchi talabalar uchun ta’lim yo’nalishi o’quv rejasiga asosan 4 ta ixtisoslik fanlari bo’yicha: “Musiqa nazariyasi”, “Musiqa tarix”, “O’zbek xalq musiqa ijodi”, “Musiqa o’qitish metodikasi” fanlaridan test savollari shakllantirilgan. Bu fanlar o’z negizida qamrab olingan ma’lumotlar quyida batafsil keltirilgan.

MUSIQA NAZARIYASI fani bo’yicha:

Musiqiy tizim. Zamonaviy musiqiy soz va tovushlarning harfiy sistemasi. Nota yozuvi tizimi. Ko’p ovozlik nota yozuvida. Dinamik belgilar va nota yozuvini qisqartirish belgilari. Metr. Ritm, Temp. Lad (major va minor ladi). Major va minor tonalliklari. Tonalliklar kvinta davrasi. Engarmonik, nomdosh va parallel tonalliklar. Xalq musiqasining yetti pog’onali diatonik ldlari. Pentatonika. Oddiy, diatonik va xromatik intervallar. Intervallarning engarmonik tengligi. Intervallarning aylanishi, tarkibli intervallar, konsonans va dissonans intervallar.

Tabiiy major va minor intervallari. Xarakterli intervallar. Akkord. Uchtovushlik va uning turlari. Major va minorning asosiy, yondosh uchtovushliklari. Septakkord va uning turlari. Tonalliklar pog’onadoshligi. Xromatizm. Modulyatsiya va og’ishma. Transpozitsiya. Kuy sintaksisi. Musiqa bezaklari va ijrochilik uslublari. To’rt ovozli tuzilma. Ovoz yo’nalishi. Asosiy uchtovushliklarning qo’shilishi. Kuyni asosiy uchtovushliklar bilan garmoniyalash. Akkordning o’rin almashuvi. Basni garmoniyalash. Kadensiyalar. Davriya. Jumla. Kadanskvartsektakkord. Asosiy uchtovushliklarning sektakkordlari bilan qo’shilishi. Ikki sektakkordning

Qo'shilishi. Kvartsektakkordlar. Dominantseptakkord. II pog.,ona uchtovushligi va uning sekstakkordi. VI pog.,ona uchtovushligi. Subdominantseptakkord. Yetakchi septakkordlar. Dominanta guruhining kam qo.,llaniladigan akkordlari. Diatonik sekvensiyalar. Qo.,shdominanta. Alteratsiyalangan qo.,shdominanta. Tonalliklar izchilligi turlari. Og.,ishma. Modulyatsiya. Musiqa shakli asosiy elementlari – kuy, garmoniya, ritm. Shaklda qismlar funksiyasi. Kuy-mavzuning bayon turlari, kuyning rivojlanish tamoyilari. Davriya turlari. Oddiy ikki qismli shakl. Oddiy uch qismli shakl turlari. Murakkab uch qismli shakl turlari. Variatsion shaklining turlari. Rondo shakli. Sonata shakli. Siklik shakllar – syuita, sonata, simfoniya. Opera turlari. 4 ta ixtisoslik fanlari bo.,yicha: “Musiqa nazariyasi”, “Musiqa tarix”, “O.,zbek xalq musiqa ijodi”, “Musiqa o.,qtish metodikasi” fanlaridan test savollari shakllantirilgan. Bu fanlar o'z negizida qamrab olingan ma'lumotlar quyida batafsil keltirilgan.

MUSIQA TARIXI fani bo'icha:

Qadimgi dunyo, antik davr, O.,rta asrlar, Uyg.,onish davri, XVII asrlardagi musiqiy madaniyati. I.S.Bax ijodi. G.Gendel ijodi. K.V.Glyuk ijodi. I.Gaydn ijodi. V.A.Mosart ijodi. L.Betxoven ijodi. F.Shubert ijodi. R.Shuman ijodi. F.Shopen ijodi. F.List ijodi. R.Vagner ijodi. J.Verdi ijodi. J.Bize Ijodi. Grig ijodi. Dj.Rossini ijodi. G.Berlioz ijodi. Impressionizm musiqada. XIX asrning I yarmidagi rus musiqa madaniyati. M.I.Glinka ijodi. A.S.Dargomyjskiy ijodi. XIX asrning II yarmida rus musiqa madaniyati. M.P.Musorgskiy ijodi. N.A.Rimskiy-Korsakov ijodi. P.I.Chaykovskiy ijodi. A.N.Skryabin ijodi. S.V.Raxmaninov ijodi. O.,rta Osiyoning qadimiy musiqa madaniyati. Ilk o.,rta asrlar san'ati. Somoniylar davrida musiqiy xayot (IX-X asrlar). O.,zbek xalqining shakllanishi davrida musiqiy madaniyati (XI-XV asrlar). XVI-XIX asrlarda o.,zbek xalq musiqa madaniyati. XIX asr ohiri – XX asr boshlarida o.,zbek musiqa madaniyati. O.,rta Osiyo musiqiy-nazariy merosi. Maqom asoslari. O.,zbek xalqi mahalliy musiqiy uslublari. O.,zbek xalqi musiqiy folklor janrlari. O.,zbek kompozitorlari ijodida vokal musiqa janrlari. O.,zbek kompozitorlari ijodida cholg.,u musiqa janrlari. O.,zbek kompozitorlari ijodida musiqali drama janri. O.,zbek kompozitorlari ijodida opera janri. O'zbek kompozitorlari ijodida balet janri.

O'ZBEK XALQ MUSIQA IJODI fani bo'yicha:

Ilk ishlab chikarish iqtisodiyot tizimida ohangdor uslubining shakllanishi. O'zbek musiqiy folklori. O.,zbek musiqiy folklor janrlari tasnifi. O.,zbek musiqiy merosining mahalliy musiqiy uslublari. O.,zbek musiqiy merosining mahalliy musiqiy uslublariiga xos mahilliy cholg.,ular. O.,zbek

marosim musiqasi. Shartlangan va shartlanmagan folklor janrlari. Xalq qoʻshiqlari xususiyatlari va ijrochilik anʼanalari. Oʻzbek mumtoz musiqasi. Anʼana va uslub. Ijrochilik maktablari. Oʻzbek mumtoz musiqasining tarixiy taraqqiyoti. Maqom tushunchasining taʼriflari, uning turli mahalliy variantlari. “Oʻn ikki maqom” tizimi. Shashmaqom – oʻzbek va tojik xalqlarining yetuk anʼanaviy mumtoz musiqasi turkumi sifatida. Buxoro shashmaqomi. Xorazm maqomlari. Fargʻona Toshkent maqom turkumlari. Anʼnaviy musiqa ijrochiligi. Anʼnaviy xonandalik. Mustaqillik yillari mumtoz musiqa rivoji.

MUSIQA OʻQITISH METODIKASI fani boʻyicha:

Shaxs kamolotini rivojlantirishda musiqa tarbiyasining roli. Musikaning madaniy xayotimizda tutgan oʻrni. Musiqa oʻqitish metodikasining maksad va vazifalari. Musiqa oʻqituvchisining maʼnaviy axloqiy kiyofasi va unga qoʻyilgan talablar. «Musika madaniyati» fanidan yangi dasturlarning mazmuni va oʻziga xos xususiyatlari. Musika darslarining xususiyati va strukturasi. Musika darslarining maksadi va ahamiyati. Musika darsining xususiyati va boshqa fanlardan farqi. Musika darsining boshqa fanlar bilan alokasi. Musika darsining strukturasi. Musika darslarining umumdidaktik prinsiplari. Pedagogika fani asosida musiqa taʼlimining oʻqitish usullari. Musika oʻqitishning didaktik asoslari. Sistemalilik, ilmiylik, davomiylik prinsipi. Onglilik va aktivlik prinsipi. Musika darslarida koʻrgazmalik prinsipi. Oʻquv materiallarining bolalar bilim va malakalariga mosligi va ularni mustahkamlash prinsipi. Musika madaniyat taʼlimining maksad va vazifalari. Musika oʻqitish metodikasining maqsadi va mazmuni. Musika oʻqitish metodlarining vazifalari. Musika oʻqitishning xususiy (optimal) metodlari va ularning turlari. Musika oʻqitish metodlari va ularning turlari. Vokal-xor malakalari va ularning ahamiyati. Vokal-xor malakalari haqida maʼlumot. Vokal-xor malakalarining turlari. Musika darsida vokal-xor malakalarining roli.

Ashulachilik apparatining tuzilishi va ovoz xosil qilish. Umumiy oʻrta taʼlim maktablarida musiqa darslarini rejalashtirish. Musika oʻqitishning asosiy yunalishlari, ilmiy-metodik taʼminoti va tashkiliy jihatlarini xisobga olgan holda musiqa darslarini rejalashtirish. Musiqa madaniyati fanini oʻqitish konsepsiyasi.

Umumiy oʻrta taʼlim maktablarining boshlangʻich 1-7 sinflarida musiqa oʻqitishning mazmuni va metodikasi. Yil va chorak mavzulari. “Musiqa madaniyati” fani boʻyicha qoʻyiladigan talablar: Estetik madaniyat va ijodkorlik kompetensiyasi. Oʻzini oʻzi rivojlantirish va asrash kompetensiyasi. Amaliy faoliyatni rivojlantirish kompetensiyasi. “Musiqa madaniyati” fani boʻyicha oʻquvchilarga sinflar kesimida qoʻyiladigan talablar.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi. – T.: O'zbekiston, 2018.
2. Mirziyoev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. - T.: O'zbekiston, 2019.
3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: O'zbekiston, 2017. – 488 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiati va xalq farovonligining garovi. – T.: O'zbekiston, 2017. - 48 b
5. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: O'zbekiston, 2017. - 104 b.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar Strategiyasi to'g'risida”gi Farmoni. www.lex.uz.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 27 fevraldagi “Pedagogik ta'lim sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi Qarori // Xalq so'zi, 2020 yil, 28 fevral.
8. Urmanova L., Trigulova A., Ibrahimjanova G. Musiqa nazariyasi. – Toshkent, Nizomiy nomidagi TDPU, 2013.
9. Ibrohimjonova G.A., Yuldoshev U.Yu. Musiqa nazariyasi. – Adabiyot uchqunlari. 2018.
10. Mark Feezell. Music Theory Fundamentals. – High-Yield Music theory, vol.1. Copyright © 2011 All Rights Reserved.
11. Michael Pilhofer and Holly Day. “Music Theory for dummies”. – Indiana USA 2007 Wiley Publishing Inc.
12. .Rahimov Q. Musiqaning eiyemyentar nazariyasi. (Ma'lumotnoma), Toshkent, “Musiqa”, 2007.
13. Azimova O. Garmoniya. Nazariy kurs. Toshkent, 1999.
- 6
14. .Rahimov Q. Garmoniya bo'yicha mashq va masalalar to'plami. «Aloqachi», 2005.
15. Sami Aziz o'g'li. Garmoniya. T., «O'zbekiston», 2002.
16. Roytershteyn M.I. Основы теоретического музыкознания. М., «Академа», 2003.

17. Hamidov H. O'zbek an'anaviy qo'shiqchilik madaniyati tarixi. Toshkent, «O'qituvchi», 1996.
18. Matyokubov O. Maqomot. Toshkent, "Musiq", 2004.
19. Jabborov A. Musiqiy drama va komediya janrlari o'zbek kompozitorlarining ijodietida. Toshkent, «G.,G.,ulom», 2000.
20. Trigulova A.X. Chyet el musiqa tarixi. (romantizm davri, Shub yert, Shepyen, List). Toshkent, Nizomiy nomli TDPU, 2008.
21. Trigulova A.X. Xorijiy musiqa adabiyoti. Toshkent, «Ilmziyo», 2009.
22. Urmanova L.A. Rus musiqasi tarixi. Toshkent, «Musiq», 2011.
23. Jabborov A. O'zbeklar turmush tarzi va madaniyati. Toshkent, "G.,G.,ulom", 2003.
24. Hamidov H. Avesto fayzlari, Toshkent, "Abdulla Qodiriy nomidagi xalq merosi", 2001.
25. Abdullayev R. Markaziy Osiyo xalqlari marosim musiqasi. Toshkent, 1994.
26. Shokirov O', Ashrafiy F., Shokirova I. O'zbek madaniyati namoyandalari. 1-kitob. Toshkent, "Abdulla Qodiriy nomidagi xalq merosi", 2001.
27. Shokirov O', Shokirova I. O'zbek madaniyati namoyandalari. 2-kitob. Toshkent, Toshkent avtomobil va yo'llar insituti, 2005.
28. Akbarov I.A. Musiq lug'ati. Toshkent, "O'qituvchi", 1997.
29. Rajabov I. Maqom asoslari, Toshkent, «Ibn Sino» 1992.
30. O.Ibroximov. O'zbek xalq musiqa ijodi. T., 1994.
31. Panjiyev Q. Surxondarè viloyati o'zbek xalq musiqa ijodi. T., 2018.
32. Istoriya muzyki Sredney Azii i Kazaxstana. M., 1995.
33. Matëqubov O. Og'zaki an'anadagi professional muzika asoslariga kirish. T., 1983.
34. Ўызго Т.С. Музыкальные инструменты Средней Азии. М., 1980.
35. Ibrohimov O. Maqom va makon. T., 1997.
36. Karomatov F.M. Uzbekskaya instrumentalnaya muzyka. Naslediyе. T., 1972.
37. Rajabov I. Maqom asoslari. T., 1992.
38. Fitrat A. O'zbek klassik musiqasi va uning tarixi. T., 1993.
39. Yunusov R. Maqom san'ati ustalari. Faxriddin Sodiqov. T., 2005.
40. Abdullayev R.S., Solomonova T.E. O'zbek musiqasi tarixidan xrestomatiya. T., 1983.
- 47 Sharipova G. Musiq va uni o'qitish metodikasi O'quv qo'llanma 2008.

T. "Turon-iqbol.

48. Karimova D.A. Musiqiy pedagogok mahorat asoslari. O'quv
qo'llanma. T.Moliya-Iqtisod. 2008.

7

49.Nurmatov X.N., Norxo'jayev N.Musiqqa darsligi 1-3
sinflar.T.2016.G'.G'ulom nashrieti.

50.Mansurov A., Karimova D.A. Musiqqa darsligi 5-sinf.T. G'.G'ulom
nashrieti.2020 yil.

51 Ibrohimov O. Musiqqa darsligi 4-7-sinf.T.G,,G,,ulom nashrieti.
2018 yil.

52 Begmatov S., Karimova D.A. Musiqqa darsligi 6-sinf.T. G'.G'ulom
nashrieti. 2008 yil.